

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 765/2021vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen suomalaisten yritysten toiminnan ja tapahtuma-alan koronarajoitusten aiheuttamien menetysten korvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sari Multalan/kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 765/2021 vp:

Onko hallitus laittamassa jakamattomia tukia uudelleen hakuun tai muilla tavoin helpottamassa koronarajoitustoimia kohdanneiden yritysten ja tapahtuma-alan tilannetta, esimerkiksi uusien korvauksin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Työ- ja elinkeinoministeriö on valmistellut hallituksen esityksen yritysten määräaikaista kustannustukea koskevan lain muuttamisesta, jolla tavoitellaan juuri kysymyksessä esitettyjä vaikutuksia. Lain tavoitteena on koronapandemian hallintaan liittyvistä kielto- ja rajoitustoimista kärsineiden yritysten toiminnan jatkuvuuden tukeminen COVID-19 -pandemian aiheuttamassa vaikeassa tilanteessa sekä konkurssiin ajautuvien yritysten määrän vähentäminen järjestämällä yrityksille lisääntynyttä toiminnan ja kustannusten sopeuttamiseen. Lain mukaisten tukien hakukaudet alkaisivat maaliskuusta 2022 lukien. Jo edellisellä kustannustukikierroksella kohdennettiin tuet nimenomaan erilaisista rajoitustoimista kärsiville toimialoille.

Hallituksen esityksessä (HE XX/2022) ehdotetaan muutettavaksi yritysten määräaikaista kustannustuen annetun lain 5 a §:ää (sulkemiskorvaus) ja 5 e §:ää (matkailu- ja ravintola-alan sekä tapahtuma-alan yritysten ja liiketoimintarajoitusten alaisten yritysten kustannustuki). Sulkemiskorvauksella kompensoidaan koronapandemian hallintaan liittyvien sulkemismääräysten ja yleisötilaisuuksien kieltämisen aiheuttamia vahinkoja yritystoiminnalle, kustannustuella kompensoidaan lievempien rajoitusten kielteisiä vaikutuksia rajoituksista kärsiville toimialoille ja yrityksille. Yksittäisiä sulkemis-, kielto- tai rajoitusmääräysten kompensatiosta ei säädettäisi tapauskohtaisesti rajoitusmääräysten suuren määrän ja vaihtelevan sisällön vuoksi, vaan kyseessä olisi yleistasonen lakiin tai viranomaispäätökseen liittyvä toimi, jonka hakija osoittaisi. Valtiokonttori toimisi asiassa valtionapuviranomaisena.

Lain 5 a § koskisi alle 50 työntekijän yrityksiä. Tätä suurempia yrityksiä koskeva lainmuutos edellyttää EU:n komission hyväksynnän, jonka valmistelua jatketaan tämän HE:n rinnalla. Isoja yrityksiä koskeva muutosehdotus tuodaan eduskuntaan, kun komission kanta on saatu.

Lain 5 a §:n sulkemiskorvausta koskevia säännöksiä muutetaan vastaamaan COVID19-pandemian hallintaan liittyvien rajoitustoimien muuttunutta oikeudellista pohjaa mukaan lukien yleisötilaisuuksien kieltäminen sekä koronapassia koskeva sääntely.

Tukikelpoisia olisivat yritykset, joiden tilat ovat kokonaan tai merkittävältä osiltaan suljettu tai joiden järjestämä yleisötilaisuus on kielletty pandemian hallintaan liittyvän lain säädöksen tai viiranomais määräyksen johdosta. Samoin kieltoon rinnastettaisiin rajoitus, jonka johdosta tilaisuuden järjestäminen muuttuisi ilmeisen mahdottomaksi. Korvauksella tähdätään erityisesti tapahtuma-alan ongelmallisen tilanteen lievittämiseen.

Muista rajoituksista kärsineiden toimialojen ja yritysten korvauksia koskevaa 5 e §:ää muutetaan vastaamaan uusien ja jatkettujen rajoitusten aiheuttamaa kompensatiotarvetta. Pykälän aikamääreet muutettaisiin uutta tilannetta vastaaviksi, tukikausi olisi 1.12.2021-28.2.2022 vertailukauden ollessa vastaava ajankohta kahden vuoden takaa ajalta ennen pandemiaa. Laki vastaisi muutoin pääosin voimassaolevan lain (1062/2021, HE 207/2021) sisältöä. Uusille yrityksille mahdollistetaan tuen hakeminen käyttämällä myöhempää, pandemian ajan vertailukautta. Omavastuuta ja liikevaihdon alenemaa koskeva prosentti laskettaisiin 30 prosentista 25 prosenttiin. Tukien suuruudet vastaisivat määrältään ja menettelyltään pitkälle nykyisiä säännöksiä. Korvausten yhteenlaskettu yritysکوhtainen maksimi olisi 2,3 miljoonaa euroa.

Arvio kustannustuen kuudennen kierroksen budjetoitintarpeesta on seuraava: pienten yritysten sulkemiskorvaus 130 miljoonaa euroa kuukaudessa, kustannustuki 101 miljoonaa euroa. Suurten yritysten sulkemiskorvauksen osalta arvio on 10 miljoonaa euroa kuukaudessa. Koska sulkemiset eivät ole kaikkialla toteutuneet täysimääräisinä eivätkä myöskään koske koko tukikautta, ja tukitarpeissa voi olla päällekkäisyyttä eri tukimuotojen suhteen, toteutuma saattaa jäädä tässä arvioitua pienemmäksi. Kokonaiskustannusarvio tarvittavasta määrärahasta on 200 miljoonaa euroa.

Kustannustuen aiemmilla tukikierroksilla edellisen tukikierroksen mahdolliset ylijääneet määrärahat on tavanomaisesti siirretty seuraavan kierroksen käyttöön, jolloin mahdollinen käyttämätön määrärahaa on kuitenkin päätynyt kustannustuen jatkokierrosten hyödynnettäväksi.

Kaikkiin koronatukiin vaikuttaa EU:n valtiontukipolkeusten kesto, joka on 30.6.2022 saakka. Mahdolliset jatkotoimet kuten tapahtumatakuun jatkovalmistelu ovat riippuvaisia tämän takarajan mahdollisesta jatkamisesta.

Työ- ja elinkeinoministeriössä sekä opetus- ja kulttuuriministeriössä on tehty alustavaa arviota tapahtuma- ja kulttuurialan tähän mennessä saamista tuista. TEM:n tukijärjestelmien kautta tapahtuma- ja kulttuurialoille arvioidaan kanavoituneen kustannustuen kautta (viisi tukikierrosta, analyysi toimialaluokkien perusteella) noin 101 miljoonaa euroa ja BF-tukien kautta 68 miljoonaa euroa, eli yhteensä 169 miljoonaa euroa. OKM:n kautta myönnetyn kulttuurialan ja liikuntatapahtumien tukien arvio on noin 295 miljoonaa euroa.

Helsingissä 17.2.2022

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

VN/2008/2022-TEM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: